

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

advies 74.948/16
van 18 december 2023

avis 74.948/16
du 18 décembre 2023

over

sur

een ontwerp van koninklijk besluit 'tot vaststelling van de modaliteiten voor de verlening of de intrekking van de machtiging bedoeld in artikel 4 van de wet van 13 juni 1969 inzake de exploratie en de exploitatie van niet-levende rijkdommen van de territoriale zee en het continentaal plat met betrekking tot het leggen en exploiteren van pijpleidingen in het Belgische deel van de Noordzee'

un projet d'arrêté royal 'déterminant les modalités d'octroi ou de retrait de l'autorisation mentionnée à l'article 4 de la loi du 13 juin 1969 sur l'exploration et l'exploitation des ressources non vivantes de la mer territoriale et du plateau continental en ce qui concerne la pose et l'exploitation de pipelines dans la partie belge de la mer du Nord'

Op 24 november 2023 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Noordzee verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van koninklijk besluit ‘tot vaststelling van de modaliteiten voor de verlening of de intrekking van de machtiging bedoeld in artikel 4 van de wet van 13 juni 1969 inzake de exploratie en de exploitatie van niet-levende rijkdommen van de territoriale zee en het continentaal plat met betrekking tot het leggen en exploiteren van pijpleidingen in het Belgische deel van de Noordzee’.

Het ontwerp is door de zestiende kamer onderzocht op 12 december 2023. De kamer was samengesteld uit Pierre LEFRANC, staatsraad, voorzitter, Toon MOONEN en Tim CORTHAUT, staatsraden, Jan VELAERS en Johan PUT, assessoren, en Wim GEURTS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Arne CARTON, auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Tim CORTHAUT, staatsraad.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 18 december 2023.

*

Le 24 novembre 2023, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Ministre de la Mer du Nord à communiquer un avis dans un délai de trente jours, sur un projet d'arrêté royal ‘déterminant les modalités d'octroi ou de retrait de l'autorisation mentionnée à l'article 4 de la loi du 13 juin 1969 sur l'exploration et l'exploitation des ressources non vivantes de la mer territoriale et du plateau continental en ce qui concerne la pose et l'exploitation de pipelines dans la partie belge de la mer du Nord’.

Le projet a été examiné par la seizième chambre le 12 décembre 2023. La chambre était composée de Pierre LEFRANC, conseiller, président, Toon MOONEN et Tim CORTHAUT, conseillers d'État, Jan VELAERS et Johan PUT, assesseurs, et Wim GEURTS, greffier.

Le rapport a été présenté par Arne CARTON, auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Tim CORTHAUT, conseiller d'État.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 18 décembre 2023.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET ONTWERP

2. Het om advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit stelt regels vast die gelden voor pijpleidingen bedoeld in artikel 4, eerste lid, eerste en tweede streepje, van de wet van 13 juni 1969 ‘inzake de exploratie en de exploitatie van de niet-levende rijkdommen van de territoriale zee en het continentaal plat’.

Het ontwerp bepaalt de pijpleidingen die onder het toepassingsgebied van het nemen besluit vallen (artikel 2 van het ontwerp), stelt de toepasselijke regels vast in functie van de eventuele toepasselijkheid van andere wetgeving, met name de wet van 12 april 1965 ‘betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen’ en de wet van 11 juli 2023 ‘betreffende het vervoer van waterstof door middel van leidingen’ (artikelen 3 en 4), onderwerpt de in artikel 2 bedoelde pijpleidingen aan de veiligheidsvereisten die van toepassing zijn op vervoersinstallaties in uitvoering van artikel 17 van de wet van 12 april 1965 (artikel 5) en machtigt de Koning om af te wijken van de in artikel 5 bedoelde veiligheidsvereisten (artikel 6).

De regeling treedt in werking op de dag van de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad (artikel 7).

Artikel 8 belast de minister bevoegd voor de Noordzee en de minister bevoegd voor Energie, ieder wat hem betreft, met de uitvoering van het ontworpen besluit.

RECHTSGROND

3.1. Zoals blijkt uit de aanhef, wordt voor het ontwerp rechtsgrond gezocht in de algemene uitvoeringsbevoegdheid van de Koning (artikel 108 van de Grondwet), gelezen in samenhang met artikel 4 van de wet van 13 juni 1969.

De voormelde wettelijke bepaling luidt:

“Voor het leggen van kabels of pijpleidingen

- die in de territoriale zee of het nationaal grondgebied binnenkomen

- of die geplaatst of gebruikt worden in het kader van de exploratie van het continentaal plat, de exploitatie van de minerale en andere niet-levende rijkdommen daarvan of van de werkzaamheden van kunstmatige eilanden, installaties of inrichtingen die onder Belgische rechtsmacht vallen is een machtiging vereist die wordt verleend of ingetrokken volgens de regels die de Koning bepaalt.

Voor pijpleidingen moet het tracé door de Koning goedgekeurd worden rekening houdend met de exploratie van het continentaal plat en de exploitatie van de minerale en andere niet-levende rijkdommen daarvan.

De Koning kan bijkomende maatregelen opleggen om verontreiniging door pijpleidingen te voorkomen, verminderen, of bestrijden.”

Die bepaling biedt op zich afdoende rechtsgrond voor alle artikelen van het ontwerp, onder voorbehoud van hetgeen hierna wordt gesteld.

3.2. Gevraagd of er voor wat betreft de veiligheidsvereisten (artikelen 5 en 6 van het ontwerp) niet bijkomend dient te worden gesteund op een andere rechtsgrond, stelde de gemachtigde:

“Veiligheid hangt nauw samen met de vergunning. Artikel 4, laatste lid van de wet van 13 juni 1969 bepaalt dat de ‘Koning bijkomende maatregelen kan opleggen om verontreiniging door pijpleidingen te voorkomen, verminderen of bestrijden.’ De genomen bepalingen omtrent veiligheid kunnen dan ook worden geacht hieronder te vallen, daar deze onder meer het voorkomen van lekken tot doel hebben.”

3.2.1. In het licht van die toelichting kan in beginsel worden aangenomen dat de artikelen 5 en 6 van het ontwerp rechtsgrond vinden in de algemene uitvoeringsbevoegdheid waarover de Koning beschikt, gelezen in samenhang met artikel 4, derde lid, van de wet van 13 juni 1969. Artikel 5 van het ontwerp vindt, naast de voormelde grondwettelijke bepaling en wettelijke bepaling, bijkomend rechtsgrond in het in die bepaling vermelde artikel 17 van de wet van 12 april 1965 en in artikel 7 van de wet van 11 juli 2023,¹ zij het slechts voor de pijpleidingen die stoffen vervoeren die onder die wetten vallen.

3.2.2. Het internationaalrechtelijk kader versterkt het argument dat de Koning op basis van artikel 4, derde lid, van de wet van 13 juni 1969, gelezen in samenhang met de algemene uitvoeringsbevoegdheid, gemachtigd is om ook voor de overige pijpleidingen bijkomende veiligheidsmaatregelen op te leggen, namelijk als een manier om verontreiniging door pijpleidingen te voorkomen. Zoals blijkt uit de memorie van toelichting bij de wet van 22 april 1999 ‘betreffende de exclusieve economische zone van België in de Noordzee’, waarvan artikel 30 het voormeld artikel 4 van de wet van 13 juni 1969 heeft vervangen, is artikel 4 van de wet van 13 juni 1969 geïnspireerd op artikel 79 van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de Zee, gedaan te Montego Bay op 10 december 1982² (hierna: het Zeerechtverdrag).³ Artikel 79 van het Zeerechtverdrag luidt:

¹ Overeenkomstig artikel 7 van de wet van 11 juli 2023 zijn de artikelen 17 en 17/1 van de wet van 12 april 1965 van toepassing op installaties waarvoor een waterstofvervoersvergunning is toegekend.

² Aan dit verdrag is instemming verleend bij wet van 18 juni 1998 ‘houdende instemming met het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de Zee, gedaan te Montego Bay op 10 december 1982 en de Overeenkomst inzake de tenuitvoerlegging van deel XI van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de Zee van 10 december 1982, gedaan te New York op 28 juli 1994’.

³ *Parl.St.* Kamer 1998-99, nr. 1902/1, 14.

“1. Alle staten zijn gerechtigd onderzeese kabels en pijpleidingen op het continentale plat te leggen, overeenkomstig de bepalingen van dit artikel.

2. Onder voorbehoud van zijn recht redelijke maatregelen te nemen voor de exploratie van het continentale plat en de exploitatie van de natuurlijke rijkdommen daarvan en het voorkomen, verminderen en bestrijden van verontreiniging door pijpleidingen, mag de kuststaat het leggen of het onderhoud van onderzeese kabels of pijpleidingen niet belemmeren.

3. Het tracé van de pijpleidingen die op het continentale plat worden gelegd, is onderworpen aan de toestemming van de kuststaat.

4. Niets in dit deel doet afbreuk aan het recht van de kuststaat voorwaarden te stellen voor kabels of pijpleidingen die zijn gebied of territoriale zee binnenkomen, of aan zijn rechtsmacht over kabels en pijpleidingen, aangelegd of gebruikt in verband met de exploratie van zijn continentale plat of de exploitatie van de rijkdommen daarvan of de werkzaamheden van kunstmatige eilanden, installaties en inrichtingen die zich onder zijn rechtsmacht bevinden.

5. Bij het leggen van onderzeese kabels of pijpleidingen houden de staten naar behoren rekening met reeds aanwezige kabels of pijpleidingen. Inzonderheid dienen de mogelijkheden voor het herstellen van bestaande kabels en pijpleidingen niet te worden aangetast.”

Het begrip “verontreiniging” is niet gedefinieerd in het Zeerechtverdrag. Wel wordt het begrip “verontreiniging van het mariene milieu” gedefinieerd als “de rechtstreekse of niet-rechtstreekse inbrenging door de mens van stoffen of energie in het mariene milieu, met inbegrip van de riviermonden, die schadelijke gevolgen heeft of naar alle waarschijnlijkheid zal hebben zoals schade aan de levende rijkdommen en de mariene flora en fauna, gevaar voor de gezondheid van de mens, belemmering van de activiteiten op zee, met inbegrip van het vissen en andere rechtmatige soorten gebruik van de zee, aantasting van de kwaliteit van het zeewater in verband met het gebruik ervan en vermindering van de recreatieve waarde van dit milieu” (artikel 1, lid 1, 4, van het Zeerechtverdrag).

Daaruit volgt dat de beoogde veiligheidsmaatregelen in essentie samenvallen met maatregelen om “verontreiniging” in de zin van artikel 4, derde lid, van de wet van 13 juni 1969 te voorkomen en er dus ook voldoende rechtsgrond is voor de artikelen 5 en 6 van het ontwerp wat de pijpleidingen betreft die niet onder de wetten van 12 april 1965 en 11 juli 2023 vallen.

BEVOEGDHEID

4. De federale overheid is *ratione loci* residuair bevoegd voor de regelgeving inzake de pijpleidingen in de territoriale zee en kan zich voor de pijpleidingen die onder de wetten van 12 april 1965 en 11 juli 2023 vallen ook beroepen op haar materiële energiebevoegdheden voor de grote infrastructuren voor het vervoer, bedoeld in artikel 6, § 1, VII, tweede lid, c), van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’.

Wel moet erop gewezen worden dat de regulering door de federale overheid van pijpleidingen in de zeegebieden waarin België rechtsmacht kan uitoefenen, in het bijzonder in het geval die pijpleidingen niet onder de wetten van 12 april 1965 en 11 juli 2023 vallen en vervolgens ook aan land komen in België, een belangrijke invloed kan hebben op de mogelijkheid voor de gewesten om invulling te geven aan hun bevoegdheden inzake milieubescherming en de eigen bevoegdheden inzake energie. De federale overheid dient daar rekening mee te houden bij haar bevoegdheidsuitoefening, die in overeenstemming moet zijn met het evenredigheidsbeginsel en het beginsel van de federale loyaliteit.

De uitoefening van de federale bevoegdheden in de Belgische zeegebieden mag voorts geen afbreuk doen aan de uitdrukkelijk aan de deelstaten toegewezen bevoegdheden in de Belgische zeegebieden, aan de uitoefening door de deelstaten van hun volle bevoegdheid op hun respectieve grondgebied of aan de uitoefening van de materiële bevoegdheden van de deelstaten in het kader van de internationale samenwerking.⁴

VOORAFGAANDE VORMVEREISTEN

5. Artikel 5 van het ontwerp stelt bij verwijzing veiligheidseisen vast die beschouwd kunnen worden als technische voorschriften, die overeenkomstig artikel 5, lid 1, van richtlijn (EU) 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 ‘betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij’ onverwijld aan de Europese Commissie moeten worden meegedeeld.

Er kan in dit verband worden verwezen naar advies 60.418/3 van 9 januari 2017 over een ontwerp dat geleid heeft tot het koninklijk besluit van 19 maart 2017 ‘betreffende de veiligheidsmaatregelen inzake de oprichting en de exploitatie van installaties voor vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen’. Dat ontwerp vond rechtsgrond in artikel 17 van de wet van 12 april 1965. Destijds werd een aanmelding overeenkomstig richtlijn (EU) 2015/1535 gedaan bij de Europese Commissie.

In dit verband verzocht om mee te delen of ook voor het voorliggend ontwerp nog een dergelijke aanmelding zal gebeuren, stelde de gemachtigde:

“Richtlijn 2015/1535 is van toepassing op producten en diensten van de informatiemaatschappij, niet op diensten in het algemeen.

Artikel 1 van de richtlijn definieert inderdaad een dienst als:

“dienst”: elke dienst van de informatiemaatschappij, dat wil zeggen elke dienst die gewoonlijk tegen vergoeding, langs elektronische weg, op afstand en op individueel verzoek van een afnemer van diensten wordt verricht.”

Het vervoer via pijpleidingen, met name een andere dienst dan een dienst van de informatiemaatschappij, valt dus niet binnen het toepassingsgebied van de richtlijn. Daarom

⁴ Adv.RvS 71.158/1 van 13 mei 2022 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 11 december 2022 ‘ter bescherming van het marien milieu en ter organisatie van de mariene ruimtelijke planning in de Belgische zeegebieden’, opmerking 3.

zijn de vergunningsregels in het kader van de Gaswet nooit onderworpen geweest aan kennisgeving overeenkomstig voornoemde richtlijn. De verplichtingen in het voorliggende ontwerp-KB hebben met name noch betrekking op industrieel vervaardigde producten, noch op diensten van de informatiemaatschappij in de betekenis van richtlijn 2015/1535.

Wat de veiligheidsvoorschriften betreft die zijn vastgelegd in het Koninklijk Besluit van 19 maart 2017 betreffende de veiligheidsmaatregelen inzake de oprichting en de exploitatie van installaties voor vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen, gaat het in feite vooral om voorschriften voor de oprichting of de exploitatie van de vervoersinstallaties. Ze regelen op geen enkele manier de productie of het op de markt brengen van producten. Sommige van deze regels leggen eenvoudigweg (vaak minimale) eigenschappen vast om de componenten te kiezen (bijvoorbeeld de sterkte van het metaal van de buizen die worden samengevoegd tot pijpleidingen) als ze moeten worden gebruikt voor een bepaald doel, voor een bepaalde dienst, namelijk vervoer via pijpleidingen. Deze regels, die van toepassing zijn op de keuze van componenten voor de installaties, zijn in feite altijd gebaseerd op internationale normen.

Artikel 1, paragraaf 1, f) definieert technisch voorschrift als volgt:

‘f) technisch voorschrift: een technische specificatie of andere eis of een regel betreffende diensten, met inbegrip van de erop toepasselijke bestuursrechtelijke bepalingen die de *jure* of de *facto* moeten worden nageleefd voor de verhandeling, de dienstverrichting, de vestiging van een verrichter van diensten of het gebruik in een lidstaat of in een groot deel van een lidstaat, alsmede de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen, behoudens die bedoeld in artikel 7, van de lidstaten waarbij de vervaardiging, de invoer, de verhandeling of het gebruik van een product dan wel de verrichting of het gebruik van een dienst of de vestiging als dienstverlener wordt verboden.’

Artikel 5, paragraaf 1, RL 2015/1535 bepaalt inzake de mededeling aan de Commissie als volgt (eigen onderlijning):

‘1. Onverminderd artikel 7 delen de lidstaten de Commissie onverwijld ieder ontwerp voor een technisch voorschrift mee, tenzij het een integrale omzetting van een internationale of Europese norm betreft, in welk geval louter met een mededeling van de betrokken norm kan worden volstaan. Zij geven de Commissie tevens kennis van de redenen waarom de vaststelling van dit technisch voorschrift nodig is, tenzij die redenen reeds uit het ontwerp zelf blijken.’

Ondanks deze twijfel over de noodzaak tot melding overeenkomstig Richtlijn 2015/1535 werd in 2016 besloten om, met het oog op een maximale rechtszekerheid, toch het ontwerp van koninklijk besluit (dat het koninklijk besluit van 19 maart 2017 zal worden) en de daarvan afgeleide technische codes te notificeren. Drie van deze codes zijn in 2021 herzien en toen ook opnieuw genotificeerd. De documenten met betrekking tot al deze notificatie zijn bijgevoegd. Er zijn nooit opmerkingen of vragen van de Commissie of een lidstaat over deze notificaties geweest.

Gezien de hierboven vermelde elementen en het feit dat het ontwerp koninklijk besluit geen nieuwe veiligheidsregels toevoegt, en het koninklijk besluit van 19 maart 2017 dus niet wijzigt, achten wij het niet nodig om dit ontwerp van koninklijk besluit aan te melden overeenkomstig Richtlijn 2015/1535.”

Volgens artikel 1, lid 1, f), eerste alinea, van richtlijn (EU) 2015/1535 moet onder technisch voorschrift worden verstaan “een technische specificatie of andere eis of een regel betreffende diensten, met inbegrip van de erop toepasselijke bestuursrechtelijke bepalingen die *de jure* of *de facto* moeten worden nageleefd voor de verhandeling, de dienstverrichting, de

vestiging van een verrichter van diensten of het gebruik in een lidstaat of in een groot deel van een lidstaat alsmede de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen, behoudens die bedoeld in artikel 7, van de lidstaten waarbij de vervaardiging, de invoer, de verhandeling of het gebruik van een product dan wel de verrichting of het gebruik van een dienst of de vestiging als dienstverlener wordt verboden”.

Aangezien uit de ontworpen regeling voortvloeit dat het toepassingsgebied van het koninklijk besluit van 19 maart 2017 inzake veiligheidsvereisten voor bepaalde pijpleidingen wordt uitgebreid,⁵ moet dat vereiste worden beschouwd als een bestuursrechtelijke bepaling die minstens *de facto* moet worden nageleefd voor de vervaardiging of het gebruik van de pijpleidingen in kwestie. Uit de omstandigheid dat de Europese Commissie en andere lidstaten in het verleden niet hebben gereageerd op een aanmelding, volgt niet dat de stellers van het ontwerp voor toekomstige wijzigingen of uitbreidingen van het toepassingsgebied van die eerder aangenomen regeling van de verplichting tot aanmelding zijn vrijgesteld. Dat het koninklijk besluit van 19 maart 2017 niet louter strekt tot de integrale omzetting van een internationale of Europese norm, blijkt voorts alleen al uit het verslag aan de Koning bij dit besluit, waar wordt verwezen naar technische normen.⁶

Uit het voorgaande volgt dat de goedkeuring van het ontwerp slechts kan plaatsvinden nadat de wachttermijn van drie maanden voorzien in artikel 6, lid 1, van richtlijn (EU) 2015/1535 is gerespecteerd.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

6. Gelet op wat hoger is gesteld bij de rechtsgrond, dient in de aanhef bijkomend te worden verwezen naar artikel 17 van de wet van 12 april 1965 en artikel 7 van de wet van 11 juli 2023.

⁵ De gemachtigde verklaarde in dit verband: “(...) het KB 19 maart 2017 was tot voor kort enkel van toepassing op pijpleidingen (vervoersinstallatie) voor het vervoer van producten die onder de gaswet vallen, met dit KB wordt beoogd om de bepalingen van het KB 19 maart 2017 van toepassing te verklaren op alle offshore pijpleidingen (ongeacht het product dat vervoerd wordt) overeenkomstig artikel 4 wet van 13 juni 1969”. Zie in dit verband de bespreking hoger *sub* 3.

⁶ Er wordt verwezen naar “NBN EN.1594, NBN EN.12007, NBN EN.12186, NBN EN.12583 en NBN EN.14161”.

Artikel 1

7. Er valt op te merken dat de wet van 13 juni 1969 geen definitie omvat van het begrip “pijpleiding” en dat de invulling van dit begrip bij artikel 1, 1°, van het ontwerp tot rechtsonzekerheid aanleiding geeft. Zo deelde de gemachtigde bijvoorbeeld mee dat het begrip “gas” in de zin van de definitie van artikel 1, 1°, van het ontwerp in ruimere zin moet worden begrepen dan de definitie van “gas” in artikel 1, 1°, van de wet van 12 april 1965. De gemachtigde stelde daarbij voor om een andere definitie in te voegen in het ontwerp:

“De term gas hier is ruimer dan deze in de wet van 12 april 1965. Waar de wet van 12 april 1965 spreekt over “elke brandstof” en dus gedefinieerd wordt als brandbaar, gaat het in dit besluit over alle gassen, zowel brandbare als niet-brandbare. Ter verduidelijking kan hiervoor een artikel 1, 7° ingevoegd worden luidende: “gas: elke product dat bij omgevingstemperatuur en -druk gasvormig is.”

De door de gemachtigde voorgestelde definitie geeft echter aanleiding tot interpretatiemoeilijkheden (zo rijst bijvoorbeeld de vraag welke temperatuur de relevante “omgevingstemperatuur” is).⁷ Ook de draagwijdte van het begrip “vloeistof” vermeld in artikel 1, 1°, van het ontwerp kan voorts leiden tot rechtsonzekerheid. Dit begrip heeft in het gewone spraakgebruik een ruime betekenis, waardoor ook bijvoorbeeld drinkbaar water als een vloeistof beschouwd wordt. Het is onduidelijk of ook dergelijke vloeistoffen worden beoogd.

Het verdient aanbeveling om artikel 1 aan te vullen met adequate definities van die begrippen.

Artikel 4

8. Overeenkomstig artikel 4 van het ontwerp zijn, voor de pijpleidingen die vallen onder het toepassingsgebied van artikel 4 van de wet van 13 juni 1969, maar niet onder het toepassingsgebied van de wet van 12 april 1965 of de wet van 11 juli 2023, de modaliteiten (lees: nadere regels) van toepassing die gelden voor de verlening of de intrekking van de machtigingen voor de vervoersinstallaties die vallen onder het toepassingsgebied van de artikelen 3 en 4 van de wet van 12 april 1965, “met als enige verschil dat de minister altijd als de Koning moet worden gelezen”.

Een regeling waarbij de Koning bepaalt dat wettelijke bepalingen in een bepaalde zin moeten “worden gelezen” om overeenkomstig van toepassing te kunnen zijn dient te worden vermeden. Er kan beter voorzien worden in een autonome regeling. Op die manier wordt ook vermeden dat schijnbaar irrelevante vormvoorschriften, zoals de raadpleging van de aardgasvervoersnetbeheerder (artikel 3, tweede lid, van de wet van 12 april 1965) voor pijpleidingen die niet onder de wetten van 12 april 1965 en 11 juli 2023 vallen, door verwijzing van toepassing worden gemaakt.

⁷ Vgl. met de definitie van “gas” in artikel 1, 1°, van de wet van 12 april 1965, namelijk “elke brandstof die gasvormig is bij een temperatuur van 15 graden Celsius en onder een absolute druk van 1,01325 bar”.

Artikel 6

9. In artikel 6 van het ontwerp is voorzien in een mogelijkheid voor de Koning om individuele afwijkingen⁸ van de in artikel 5 bedoelde algemene veiligheidsvereisten toe te staan op basis van de criteria “risico’s die de pijpleiding in kwestie inhoudt wegens haar ligging in zee en/of het vervoerde product”. In het verslag aan de Koning wordt in dit verband verwezen naar niet-ontvlambare stoffen.

Gevraagd of nader kan worden toegelicht wat de criteria “wegens haar ligging in zee en/of het vervoerde product” precies inhouden, stelde de gemachtigde:

“De veiligheidsregeling is zinvol in de meeste van zijn maatregelen, bijvoorbeeld in termen van het verbod op verankering in de buurt van leidingen of van de drukweerstand. Het gaat dan ook eerder om een geval waarbij een veiligheidsmaatregel te zwaar of overbodig kan geacht worden gezien de aard van het vervoerd product.

In het geval van stikstof bijvoorbeeld, dat noch ontvlambaar noch giftig noch gevaarlijk voor het milieu is en dus minder risico inhoudt in geval van een lek, is het echter denkbaar dat er minder voorzorgsmaatregelen nodig zijn, bijvoorbeeld op het gebied van patrouilles of lekdetectie.”

Het verdient aanbeveling om in plaats van de Koning te machtigen om af te wijken van de vermelde veiligheidsregels te expliciteren dat de Koning die veiligheidsregels kan verstrengen, versoepelen of aanvullen. Er kunnen zich immers ook situaties voordoen waarbij specifieke bijkomende of strengere veiligheidsvoorschriften moeten worden vastgesteld die niet gelden aan land.

Mede in het licht van artikel 23 van de Grondwet zal de Koning bij het uitoefenen van die delegatie bovendien gepast rekening moeten houden met het voorzorgsprincipe, zoals dat door internationale instrumenten zoals het Verdrag van Parijs van 22 september 1992 ‘inzake de bescherming van het marien milieu van de Noordoostelijke Atlantische Oceaan’ (OSPAR-verdrag) wordt opgelegd.⁹

Artikel 6 van het ontwerp moet in het licht van het voorgaande aan een nieuw onderzoek worden onderworpen.

⁸ Er wordt in de tekst van artikel 6 immers verwezen naar “de pijpleiding in kwestie”.

⁹ Zie artikel 2, lid 2, a), van het OSPAR-verdrag, dat volkomen uitwerking heeft overeenkomstig de wet van 11 mei 1995 ‘houdende goedkeuring van het Verdrag inzake de bescherming van het marien milieu van de Noordoostelijke Atlantische Oceaan, Bijlagen I, II, III en IV, en de Aanhangsels 1 en 2, gedaan te Parijs op 22 september 1992’.

Artikel 7

10. Gevraagd wat de verantwoording is om te voorzien in een inwerkingtreding op de dag van de bekendmaking, antwoordde de gemachtigde:

“Er is geen reden om de onmiddellijke inwerkingtreding te voorzien. Deze bepaling zal dan ook geschrapt worden waardoor de standaardtermijn van 10 dagen na publicatie zal gelden voor de inwerkingtreding van het voorliggend besluit.”

Met die aanpak kan worden ingestemd.

*

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique et l'accomplissement des formalités prescrites.

*

PORTÉE DU PROJET

2. Le projet d'arrêté royal soumis pour avis fixe les règles applicables aux pipelines visés à l'article 4, alinéa 1er, premier et deuxième tirets, de la loi du 13 juin 1969 'sur l'exploration et l'exploitation des ressources non vivantes de la mer territoriale et du plateau continental'.

Le projet détermine les pipelines qui entrent dans le champ d'application de l'arrêté envisagé (article 2 du projet), fixe les règles applicables en fonction de l'application éventuelle d'autres réglementations, à savoir la loi du 12 avril 1965 'relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations' et la loi du 11 juillet 2023 'relative au transport d'hydrogène par canalisations' (articles 3 et 4), soumet les pipelines visés à l'article 2 aux prescriptions de sécurité applicables aux installations de transport en exécution de l'article 17 de la loi du 12 avril 1965 (article 5) et habilite le Roi à déroger aux prescriptions de sécurité visées à l'article 5 (article 6).

Le régime entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge* (article 7).

L'article 8 charge le ministre qui a la Mer du Nord dans ses attributions et le ministre qui a l'Énergie dans ses attributions, chacun en ce qui le concerne, de l'exécution de l'arrêté en projet.

FONDEMENT JURIDIQUE

3.1. Ainsi qu'il ressort du préambule, le fondement juridique du projet est recherché dans le pouvoir général d'exécution du Roi (article 108 de la Constitution), combiné avec l'article 4 de la loi du 13 juin 1969.

La disposition légale précitée s'énonce comme suit :

« La pose de câbles ou de pipelines

- qui pénètrent dans la mer territoriale ou dans le territoire national

- ou qui sont installés ou utilisés dans le cadre de l'exploration du plateau continental, de l'exploitation des ressources minérales et autres ressources non-vivantes ou d'exploitation d'îles artificielles, d'installations ou d'ouvrages relevant de la juridiction belge est subordonnée à l'obtention d'une autorisation qui est accordée ou retirée selon les modalités déterminées par le Roi.

Pour les pipelines, le tracé doit être approuvé par le Roi, compte tenu de l'exploration du plateau continental, de l'exploitation des ressources minérales et autres ressources non vivantes.

Le Roi peut imposer des mesures supplémentaires pour prévenir, réduire, ou lutter contre la pollution par les pipelines ».

Cette disposition procure en soi un fondement juridique suffisant à tous les articles du projet, sous réserve des observations formulées ci-après.

3.2. Interrogé pour savoir si, en ce qui concerne les prescriptions de sécurité (articles 5 et 6 du projet), il ne faut pas aussi s'appuyer sur un fondement juridique complémentaire, le délégué a déclaré :

« Veiligheid hangt nauw samen met de vergunning. Artikel 4, laatste lid van de wet van 13 juni 1969 bepaalt dat de 'Koning bijkomende maatregelen kan opleggen om verontreiniging door pijpleidingen te voorkomen, verminderen of bestrijden.' De genomen bepalingen omtrent veiligheid kunnen dan ook worden geacht hieronder te vallen, daar deze onder meer het voorkomen van lekken tot doel hebben ».

3.2.1. À la lumière de cette explication, il peut en principe être admis que les articles 5 et 6 du projet trouvent un fondement juridique dans le pouvoir général d'exécution dont dispose le Roi, combiné avec l'article 4, alinéa 3, de la loi du 13 juin 1969. L'article 5 du projet, outre les dispositions constitutionnelle et légale précitées, trouve un fondement juridique complémentaire dans l'article 17 de la loi du 12 avril 1965, visé dans cette disposition, et dans l'article 7 de la loi du 11 juillet 2023 ¹, ne fût-ce que pour les pipelines qui transportent des substances entrant dans le champ d'application de ces lois.

3.2.2. Le cadre de droit international renforce l'argument selon lequel le Roi, sur la base de l'article 4, alinéa 3, de la loi du 13 juin 1969, combiné avec le pouvoir général d'exécution, est habilité à imposer des prescriptions de sécurité supplémentaires pour les autres pipelines également, notamment comme une manière de prévenir la pollution par les pipelines. Comme il ressort de l'exposé des motifs de la loi du 22 avril 1999 'concernant la zone économique exclusive de la Belgique en mer du Nord', dont l'article 30 a remplacé l'article 4 précité de la loi du 13 juin 1969, ce dernier article 4 s'inspire de l'article 79 de la Convention des Nations Unies sur le droit de la Mer, faite à Montego Bay le 10 décembre 1982 ² (ci-après : la Convention sur le droit de la mer) ³. L'article 79 de la Convention sur le droit de la mer s'énonce comme suit :

« 1. Tous les États ont le droit de poser des câbles et des pipelines sous-marins sur le plateau continental conformément au présent article.

2. Sous réserve de son droit de prendre des mesures raisonnables pour l'exploration du plateau continental, l'exploitation de ses ressources naturelles et la prévention, la réduction et la maîtrise de la pollution par les pipelines, l'État côtier ne peut entraver la pose ou l'entretien de ces câbles ou pipelines.

3. Le tracé des pipelines posés sur le plateau continental doit être agréé par l'État côtier.

¹ Conformément à l'article 7 de la loi du 11 juillet 2023, les articles 17 et 17/1 de la loi du 12 avril 1965 sont applicables aux installations pour lesquelles une autorisation de transport d'hydrogène a été octroyée.

² La loi du 18 juin 1998 'portant assentiment à la Convention des Nations Unies sur le droit de la Mer, faite à Montego Bay le 10 décembre 1982 et l'Accord relatif à l'application de la partie XI de la Convention des Nations Unies sur le droit de la Mer du 10 décembre 1982, fait à New York le 28 juillet 1994' a porté assentiment à cette Convention.

³ *Doc. parl.*, Chambre, 1998-99, n° 1902-1, p. 14.

4. Aucune disposition de la présente partie n'affecte le droit de l'État côtier d'établir des conditions s'appliquant aux câbles ou pipelines qui pénètrent dans son territoire ou dans sa mer territoriale, ou sa juridiction sur les câbles et pipelines installés ou utilisés dans le cadre de l'exploration de son plateau continental ou de l'exploitation de ses ressources, ou de l'exploitation d'îles artificielles, d'installations ou d'ouvrages relevant de sa juridiction.

5. Lorsqu'ils posent des câbles ou des pipelines sous-marins, les États tiennent dûment compte des câbles et pipelines déjà en place. Ils veillent en particulier à ne pas compromettre la possibilité de réparer ceux-ci ».

La Convention sur le droit de la mer ne définit pas la notion de « pollution ». Elle définit cependant la notion de « pollution du milieu marin » comme « l'introduction directe ou indirecte, par l'homme, de substances ou d'énergie dans le milieu marin, y compris les estuaires, lorsqu'elle a ou peut avoir des effets nuisibles tels que dommages aux ressources biologiques et à la faune et la flore marines, risques pour la santé de l'homme, entrave aux activités maritimes, y compris la pêche et les autres utilisations légitimes de la mer, altération de la qualité de l'eau de mer du point de vue de son utilisation et dégradation des valeurs d'agrément » (article 1er, paragraphe 1, 4, de la Convention sur le droit de la mer).

Il découle de ce qui précède que les mesures de sécurité visées correspondent essentiellement aux mesures visant à prévenir le « pollution » au sens de l'article 4, alinéa 3, de la loi du 13 juin 1969 et qu'il y a dès lors aussi un fondement juridique suffisant pour les articles 5 et 6 du projet en ce qui concerne les pipelines qui ne relèvent pas des lois des 12 avril 1965 et 11 juillet 2023.

COMPÉTENCE

4. L'autorité fédérale dispose de la compétence résiduelle *ratione loci* pour la réglementation en matière de pipelines en mer territoriale et, pour les pipelines qui relèvent des lois des 12 avril 1965 et 11 juillet 2023, elle peut aussi invoquer ses compétences matérielles en matière d'énergie pour les grandes infrastructures de transport, visées à l'article 6, § 1er, VII, alinéa 2, c), de la loi spéciale du 8 août 1980 'de réformes institutionnelles'.

Il convient toutefois d'observer que la régulation par l'autorité fédérale de pipelines dans les espaces marins dans lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction, en particulier dans le cas où ces pipelines ne relèvent pas des lois des 12 avril 1965 et 11 juillet 2023 et arrivent ensuite sur le continent en Belgique, peut avoir une influence considérable sur la possibilité pour les régions de mettre en œuvre leurs compétences en matière de protection de l'environnement et leurs compétences propres en matière d'énergie. L'autorité fédérale doit en tenir compte dans l'exercice de ses compétences, qui doit être conforme au principe de proportionnalité et au principe de la loyauté fédérale.

L'exercice des compétences fédérales dans les espaces marins belges ne peut pas par ailleurs porter atteinte aux compétences expressément attribuées aux entités fédérées dans ces espaces, à l'exercice par les entités fédérées de leur pleine compétence sur leur territoire respectif

ou à l'exercice des compétences matérielles des entités fédérées dans le cadre de la coopération internationale ⁴.

FORMALITÉS PRÉALABLES

5. L'article 5 du projet fixe, par référence, des prescriptions de sécurité pouvant être considérées comme des prescriptions techniques qui, conformément à l'article 5, paragraphe 1, de la directive (UE) 2015/1535 du Parlement européen et du Conseil du 9 septembre 2015 'prévoyant une procédure d'information dans le domaine des réglementations techniques et des règles relatives aux services de la société de l'information', doivent être immédiatement communiquées à la Commission européenne.

À cet égard, il peut être renvoyé à l'avis 60.418/3 du 9 janvier 2017 sur un projet devenu l'arrêté royal du 19 mars 2017 'relatif aux mesures de sécurité en matière d'établissement et dans l'exploitation des installations de transport de produits gazeux et autres par canalisations'. Ce projet trouvait son fondement juridique dans l'article 17 de la loi du 12 avril 1965. À l'époque, une notification conformément à la directive (UE) 2015/1535 a été faite à la Commission européenne.

Invité à communiquer à ce sujet si une telle notification aura encore lieu pour le projet à l'examen également, le délégué a déclaré :

« Richtlijn 2015/1535 is van toepassing op producten en diensten van de informatiemaatschappij, niet op diensten in het algemeen.

Artikel 1 van de richtlijn definieert inderdaad een dienst als:

'dienst': elke dienst van de informatiemaatschappij, dat wil zeggen elke dienst die gewoonlijk tegen vergoeding, langs elektronische weg, op afstand en op individueel verzoek van een afnemer van diensten wordt verricht.'

Het vervoer via pijpleidingen, met name een andere dienst dan een dienst van de informatiemaatschappij, valt dus niet binnen het toepassingsgebied van de richtlijn. Daarom zijn de vergunningsregels in het kader van de Gaswet nooit onderworpen geweest aan kennisgeving overeenkomstig voornoemde richtlijn. De verplichtingen in het voorliggende ontwerp-KB hebben met name noch betrekking op industrieel vervaardigde producten, noch op diensten van de informatiemaatschappij in de betekenis van richtlijn 2015/1535.

Wat de veiligheidsvoorschriften betreft die zijn vastgelegd in het Koninklijk Besluit van 19 maart 2017 betreffende de veiligheidsmaatregelen inzake de oprichting en de exploitatie van installaties voor vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen, gaat het in feite vooral om voorschriften voor de oprichting of de exploitatie van de vervoersinstallaties. Ze regelen op geen enkele manier de productie of het op de markt brengen van producten. Sommige van deze regels leggen eenvoudigweg (vaak minimale) eigenschappen vast om de componenten te kiezen (bijvoorbeeld de sterkte van het metaal van de buizen die worden samengevoegd tot pijpleidingen) als ze moeten worden gebruikt voor een bepaald doel, voor een bepaalde dienst, namelijk vervoer via

⁴ Avis C.E. 71.158/1 du 13 mai 2022 sur un avant-projet devenu la loi du 11 décembre 2022 'visant la protection du milieu marin et l'organisation de l'aménagement des espaces marins belges', observation 3.

pijpleidingen. Deze regels, die van toepassing zijn op de keuze van componenten voor de installaties, zijn in feite altijd gebaseerd op internationale normen.

Artikel 1, paragraaf 1, f) definieert technisch voorschrift als volgt:

‘f) technisch voorschrift: een technische specificatie of andere eis of een regel betreffende diensten, met inbegrip van de erop toepasselijke bestuursrechtelijke bepalingen die de jure of de facto moeten worden nageleefd voor de verhandeling, de dienstverrichting, de vestiging van een verrichter van diensten of het gebruik in een lidstaat of in een groot deel van een lidstaat, alsmede de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen, behoudens die bedoeld in artikel 7, van de lidstaten waarbij de vervaardiging, de invoer, de verhandeling of het gebruik van een product dan wel de verrichting of het gebruik van een dienst of de vestiging als dienstverlener wordt verboden.’

Artikel 5, paragraaf 1, RL 2015/1535 bepaalt inzake de mededeling aan de Commissie als volgt (eigen onderlijning):

‘1. Onverminderd artikel 7 delen de lidstaten de Commissie onverwijld ieder ontwerp voor een technisch voorschrift mee, tenzij het een integrale omzetting van een internationale of Europese norm betreft, in welk geval louter met een mededeling van de betrokken norm kan worden volstaan. Zij geven de Commissie tevens kennis van de redenen waarom de vaststelling van dit technisch voorschrift nodig is, tenzij die redenen reeds uit het ontwerp zelf blijken.’

Ondanks deze twijfel over de noodzaak tot melding overeenkomstig Richtlijn 2015/1535 werd in 2016 besloten om, met het oog op een maximale rechtszekerheid, toch het ontwerp van koninklijk besluit (dat het koninklijk besluit van 19 maart 2017 zal worden) en de daarvan afgeleide technische codes te notificeren. Drie van deze codes zijn in 2021 herzien en toen ook opnieuw genotificeerd. De documenten met betrekking tot al deze notificatie zijn bijgevoegd. Er zijn nooit opmerkingen of vragen van de Commissie of een lidstaat over deze notificaties geweest.

Gezien de hierboven vermelde elementen en het feit dat het ontwerp koninklijk besluit geen nieuwe veiligheidsregels toevoegt, en het koninklijk besluit van 19 maart 2017 dus niet wijzigt, achten wij het niet nodig om dit ontwerp van koninklijk besluit aan te melden overeenkomstig Richtlijn 2015/1535 ».

Selon l'article 1er, paragraphe 1, f), premier alinéa, de la directive (UE) 2015/1535, une règle technique doit être comprise comme étant « une spécification technique ou autre exigence ou une règle relative aux services, y compris les dispositions administratives qui s'y appliquent, dont l'observation est obligatoire *de jure* ou *de facto*, pour la commercialisation, la prestation de services, l'établissement d'un opérateur de services ou l'utilisation dans un État membre ou dans une partie importante de cet État, de même que, sous réserve de celles visées à l'article 7, les dispositions législatives, réglementaires et administratives des États membres interdisant la fabrication, l'importation, la commercialisation ou l'utilisation d'un produit ou interdisant de fournir ou d'utiliser un service ou de s'établir comme prestataire de services ».

Dès lors qu'il découle du régime en projet que le champ d'application de l'arrêté royal du 19 mars 2017 est étendu en ce qui concerne les prescriptions de sécurité pour certains pipelines ⁵, cette prescription doit être considérée comme une disposition administrative dont

⁵ Le délégué a déclaré à cet égard : « (...) het KB 19 maart 2017 was tot voor kort enkel van toepassing op pijpleidingen (vervoersinstallatie) voor het vervoer van producten die onder de gaswet vallen, met dit KB wordt beoogd om de

l'observation est obligatoire au moins *de facto* pour la fabrication ou l'utilisation des pipelines en question. La circonstance que la Commission européenne et d'autres États membres n'ont pas, par le passé, réagi à une notification ne permet pas d'en déduire que les auteurs du projet sont exemptés de l'obligation de notification pour les modifications ou extensions futures du champ d'application de ce régime adopté antérieurement. Par ailleurs, le fait que l'arrêté royal du 19 mars 2017 ne vise pas simplement à transposer intégralement une norme internationale ou européenne ressort déjà ne fût-ce que du rapport au Roi accompagnant cet arrêté, qui fait référence à des normes techniques ⁶.

Il découle de ce qui précède que le projet ne pourra être approuvé qu'à l'issue de l'observation du délai d'attente de trois mois prévu à l'article 6, paragraphe 1, de la directive (UE) 2015/1535.

EXAMEN DU TEXTE

Préambule

6. Compte tenu des observations formulées ci-dessus à propos du fondement juridique, le préambule doit aussi viser l'article 17 de la loi du 12 avril 1965 et l'article 7 de la loi du 11 juillet 2023.

Article 1er

7. Il y a lieu d'observer que la loi du 13 juin 1969 ne contient pas de définition de la notion de « pipeline » et que la définition donnée à cette notion par l'article 1er, 1°, du projet est source d'insécurité juridique. Ainsi, le délégué a par exemple communiqué que la notion de « gaz » au sens de la définition de l'article 1er, 1°, du projet doit être comprise dans un sens plus large que celui de la définition de « gaz » contenue à l'article 1er, 1°, de la loi du 12 avril 1965. À cet égard, le délégué a proposé d'insérer une autre définition dans le projet :

« De term gas hier is ruimer dan deze in de wet van 12 april 1965. Waar de wet van 12 april 1965 spreekt over “elke brandstof” en dus gedefinieerd wordt als brandbaar, gaat het in dit besluit over alle gassen, zowel brandbare als niet-brandbare. Ter verduidelijking kan hiervoor een artikel 1, 7° ingevoegd worden luidende: “gas: elke product dat bij omgevingstemperatuur en -druk gasvormig is ».

La définition proposée par le délégué pose toutefois des problèmes d'interprétation (la question se pose par exemple de savoir quelle température est la « température ambiante » pertinente) ⁷. En outre, la portée de la notion de « liquide », mentionnée à l'article 1er, 1°, du projet, peut elle aussi être source d'insécurité juridique. Dans le langage courant, cette notion a une

bepalingen van het KB 19 maart 2017 van toepassing te verklaren op alle offshore pijpleidingen (ongeacht het product dat vervoerd wordt) overeenkomstig artikel 4 wet van 13 juni 1969 ». Voir à ce sujet l'examen réalisé plus haut au point 3.

⁶ Il est renvoyé aux normes « NBN EN.1594, NBN EN.12007, NBN EN.12186, NBN EN.12583 et NBN EN.14161 ».

⁷ Comp. avec la définition de « gaz » à l'article 1er, 1°, de la loi du 12 avril 1965, à savoir « tout produit combustible qui est à l'état gazeux à la température de 15 degrés centigrades Celsius et à la pression absolue de 1,01325 bar ».

signification large, l'eau potable, par exemple, étant également considérée comme un liquide. On n'aperçoit pas si de tels liquides sont également visés.

Il est recommandé de compléter l'article 1er par des définitions adéquates de ces notions.

Article 4

8. Conformément à l'article 4 du projet, les modalités s'appliquant aux pipelines entrant dans le champ d'application de l'article 4 de la loi du 13 juin 1969, mais n'entrant pas dans le champ d'application de la loi du 12 avril 1965 ni de la loi du 11 juillet 2023, sont celles applicables à l'octroi ou au retrait des autorisations pour les installations de transport entrant dans le champ d'application des articles 3 et 4 de la loi du 12 avril 1965, « à la seule différence que le ministre doit toujours être lu comme le Roi ».

Il convient d'éviter un dispositif dans lequel le Roi détermine que des dispositions légales doivent « être lues » dans un certain sens pour être applicables par analogie. Mieux vaut prévoir un dispositif autonome. De cette manière, on évite également que des formalités manifestement dénuées de pertinence, telles que la consultation du gestionnaire du réseau de transport de gaz naturel (article 3, alinéa 2, de la loi du 12 avril 1965) pour des pipelines qui ne relèvent pas des lois des 12 avril 1965 et 11 juillet 2023, soient rendues applicables par référence.

Article 6

9. L'article 6 du projet prévoit la possibilité pour le Roi d'autoriser des dérogations individuelles⁸ aux prescriptions de sécurité générales visées à l'article 5 sur la base des critères « risques posés par le pipeline en question en raison de son emplacement en mer et/ou du produit transporté ». Le rapport au Roi renvoie à cet égard à des substances inflammables.

Invité à préciser davantage la portée des critères « en raison de son emplacement en mer et/ou du produit transporté », le délégué a déclaré ce qui suit :

« De veiligheidsregeling is zinvol in de meeste van zijn maatregelen, bijvoorbeeld in termen van het verbod op verankering in de buurt van leidingen of van de drukweerstand. Het gaat dan ook eerder om een geval waarbij een veiligheidsmaatregel te zwaar of overbodig kan geacht worden gezien de aard van het vervoerd product.

In het geval van stikstof bijvoorbeeld, dat noch ontvlambaar noch giftig noch gevaarlijk voor het milieu is en dus minder risico inhoudt in geval van een lek, is het echter denkbaar dat er minder voorzorgsmaatregelen nodig zijn, bijvoorbeeld op het gebied van patrouilles of lekdetectie ».

Au lieu d'habiliter le Roi à déroger aux règles de sécurité mentionnées, il est recommandé de préciser que le Roi peut les renforcer, les assouplir ou les compléter. Il peut en

⁸ En effet, le texte de l'article 6 renvoie au « pipeline en question ».

effet se produire également des situations nécessitant d'adopter des prescriptions de sécurité spécifiques supplémentaires ou plus strictes qui ne s'appliquent pas sur le continent.

À la lumière notamment de l'article 23 de la Constitution, lors de l'exercice de cette délégation, le Roi devra en outre tenir compte du principe de précaution, imposé par des instruments internationaux tels que la Convention de Paris du 22 septembre 1992 'pour la protection du milieu marin de l'Atlantique du Nord-Est' (Convention OSPAR)⁹.

L'article 6 du projet devra faire l'objet d'un nouvel examen au regard des considérations qui précèdent.

Article 7

10. Invité à fournir une justification pour prévoir une entrée en vigueur le jour de la publication, le délégué a répondu ce qui suit :

« Er is geen reden om de onmiddellijke inwerkingtreding te voorzien. Deze bepaling zal dan ook geschrapt worden waardoor de standaardtermijn van 10 dagen na publicatie zal gelden voor de inwerkingtreding van het voorliggend besluit ».

On peut se rallier à cette manière de procéder.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Wim GEURTS

Pierre LEFRANC

⁹ Voir l'article 2, paragraphe 2, a), de la Convention OSPAR, qui sort ses pleins effets conformément à la loi du 11 mai 1995 'portant approbation de la Convention pour la protection du milieu marin de l'Atlantique du Nord-Est, annexes I, II, III et IV, appendices 1 et 2, faits à Paris le 22 septembre 1992'.